

สรุปผลการศึกษา

1. ประวัติความเป็นมาของพิธีเหยา

การเหยาเกิดจากคติความเชื่อของคนในชุมชนชนบทที่ปฏิบัติสืบต่อกันมายาวนาน ซึ่งเชื่อในเรื่องภูตผีวิญญาณเชื่อว่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งในธรรมชาติและตัวมนุษย์ ทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี เกิดจากการกระทำของเจ้าหรือผีที่เขานับถือ ถ้าปฏิบัติดีต่อผี เช่น การเคารพสักการะ การบูชา ก็จะได้รับการคลบนัดกาลให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้นในชีวิต ทั้งเรื่องส่วนตัวและหน้าที่การงาน แต่ถ้าไม่เชื่อถือหรือลบหลู่ก็จะทำให้เกิดเหตุร้ายขึ้น เช่น การล้มเหลวในการทำงานหรือการเจ็บป่วย เป็นต้น ดังนั้นชาวบ้านจึงใช้พิธีเหยาเพื่อขอขมาและสักการะผีที่ช่วยปกป้องคุ้มครอง อีกทั้งยังสามารถรักษาโรคและสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ป่วยได้อีกด้วย

2. ความสัมพันธ์ของพิธีเหยากับวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในท้องถิ่น

คนในชุมชนส่วนมากยอมรับและเชื่อถือในการประกอบพิธีกรรมนี้เพราะปฏิบัติสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน อีกทั้งยังพบว่า ผู้ป่วยที่เคยรักษาด้วยวิธีการนี้อาการดีขึ้น บางคนก็หายจากการเจ็บป่วยทั้งที่ไปรักษาที่โรงพยาบาลแล้วไม่หาย แม้แต่คนที่ป่วยหนักแม่จะทำพิธีเหยาแล้วไม่สามารถ

รักษาได้ แต่การทำพิธีเหยาจะทำให้ผู้ป่วยมีความสุข แม้สุดท้ายจะเสียชีวิตแต่ญาติ ๆ ก็พอใจเพราะทำให้ผู้ป่วยมีความสุขในวาระสุดท้ายของชีวิต ผู้ประกอบพิธีเหยาในชุมชนก็มีวิถีชีวิตเหมือนกับคนอื่น ๆ ในชุมชนปกติ คือ มีชีวิตครอบครัว ประกอบอาชีพ ทำงานร่วมกันกับคนในชุมชนทั่วไป ดังนั้นวิถีชีวิตจึงไม่ได้แปลกแยกกับบุคคลอื่นในชุมชน แลเมยังสามารถสื่อสารกับภูตผีวิญญาณสร้างขวัญกำลังใจให้กับคนในชุมชน ดังนั้น จึงเป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน

3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์พิธีกรรมความเชื่อของคนในท้องถิ่น

ได้เผยแพร่โดยการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำแผ่นพับใบปลิวประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงเพื่อให้นักเรียน โรงเรียนคำม่วงได้ช่วยประชาสัมพันธ์ต่อผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งมีการนำเสนอที่เว็บไซต์ของโรงเรียน

เหยาคือการขู่เข็ญ	ผีเถน
ความเจ็บป่วยสุดแสน	หักห้าม
จึงเช่นบวงสรวงแดน	ผีอยู่
วอนปลดป่วยหลุดข้าม	ทุกข์ให้สุข

โครงการประวัติศาสตร์

“เหยา” ภูมิปัญญาการรักษาใช้ได้จริงหรือ?

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวภาภรณ์ ยี่สารพัฒน์	ม.6/1	หัวหน้าทีม
2. นางสาวกัญญารัตน์ การถัก	ม.6/1	สมาชิก
3. นางสาวดอกฝ้าย ควันไชย	ม.6/1	สมาชิก

ครูที่ปรึกษา

นางทัศนีย์ ฅ กาพสินธุ์

โรงเรียนคำม่วง อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

จังหวัดกาฬสินธุ์

ความเป็นมา

การเย็บ หรือพิธีการเย็บ เป็นพิธีกรรมในการรักษาคนป่วยที่สืบทอดมาแต่บรรพกาลของคนผู้ไท อันสืบเนื่องมาจากความเชื่อดั้งเดิม ที่เชื่อว่าคนป่วยเพราะถูกผีกระทำ ดังนั้นจึงใช้พิธีกรรมนี้เพื่อติดต่อกันระหว่างผีกับคน เพื่อให้ผีช่วยแก้ปัญหาการเจ็บป่วย แต่ในปัจจุบันท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่ทันสมัย วิทยาการทางการแพทย์ที่เจริญก้าวหน้า อีกทั้ง ยังมีสถานพยาบาลกระจายไปทั่วถึงทุกตำบล มีแพทย์แผนปัจจุบันในการตรวจรักษาและวินิจฉัยโรค แต่ยังมีบางโรคหรือบางอาการที่รักษาไม่หาย จึงทำให้พิธีเย็บยังเป็นสิ่งที่พึ่งของชาวบ้านอยู่และไม่ใช่ว่าเฉพาะชาวผู้ไทเท่านั้น ยังรวมถึงชาวอีสานทั่วไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของพิธีเย็บ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพิธีเย็บกับวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในชุมชน
3. เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์พิธีกรรมความเชื่อของคนในท้องถิ่น

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาโครงการประวัติศาสตร์ในครั้งนี้ คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการกำหนดหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา คณะผู้ศึกษาได้ประชุมวิเคราะห์ประเด็นที่น่าสนใจของภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องในการศึกษา สรุปในเรื่องที่พวกเราสงสัยใคร่รู้ คือ การเย็บ รักษาไข้ได้จริงหรือไม่?
2. ขั้นการรวบรวมหลักฐาน คณะผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและรวบรวมข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นสามกลุ่ม คือ หลักฐานที่เป็นเอกสาร จากการค้นคว้าจากหนังสือตำราเรียนประวัติศาสตร์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต หลักฐานที่เป็นวัตถุ เช่น หิ้งบูชา เครื่องเช่น อุปกรณ์ประกอบพิธีเย็บ และหลักฐานจากการสัมภาษณ์ ผู้นำ/ผู้สูงอายุ/บุคคลทั่วไปในชุมชน และผู้ประกอบพิธีเย็บ
3. ขั้นการประเมินคุณค่าของหลักฐาน คณะผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เปรียบเทียบข้อมูลที่ตรงกันเพื่อความถูกต้องและแม่นยำน่าเชื่อถือที่สุด

4. ขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล เมื่อได้หลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ แม่นยำแล้วคณะผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่เปรียบเทียบ และเรียงลำดับข้อมูลให้เป็นระบบ
5. ขั้นการเรียบเรียงหรือการนำเสนอ คณะผู้ศึกษาได้เรียบเรียงข้อมูลจัดทำรายงาน โครงการเป็นรูปเล่ม พร้อมจัดทำข้อมูลเพื่อเผยแพร่ตามวัตถุประสงค์

